

Wzmocnienie partycypacji poprzez tworzenie sieci organizacji pozarządowych

1. Współpraca wewnątrzsektorowa

Organizacje pozarządowe posiadają szerokie możliwości współpracy z otoczeniem, zarówno wewnątrz sektora, jak i poza nim. Z badań przeprowadzonych przez Główny Urząd Statystyczny¹ wynika, iż NGO najczęściej współpracują z **instytucjami publicznymi** (81% stowarzyszeń i 69% fundacji), a najrzadziej z **sektorem biznesu** (35% stowarzyszeń i 46% fundacji). Z kolei **współpracę wewnątrzsektorową** podejmuje 62% fundacji i 57% stowarzyszeń. Spośród ogółu aktywnych NGO, 40% wykazało przynależność do formalnych lub nieformalnych struktur parasolowych, takich jak federacje, fora, lokalne grupy działania czy sieci.

W przypadku współpracy poza sektorem, główną motywacją jest przede wszystkim wsparcie materialne – finansowe jak i niefinansowe, natomiast oczekiwania wobec innych organizacji pozarządowych skupiają się głównie wokół kwestii niematerialnych. Wśród celów, dla których podejmowana była współpraca z innymi NGO dominuje potrzeba integracji środowiska lokalnego oraz poszerzanie kontaktów. Drugim najczęstszym celem podejmowania współpracy wewnątrzsektorowej jest wymiana doświadczeń, metod działania oraz wiedzy. Natomiast motywy związane z pozyskiwaniem zasobów materialnych pojawiają się dopiero na trzecim miejscu.

2. Tworzenie sieci współpracy organizacji pozarządowych

Organizacje pozarządowe, w zależności od potrzeb i celów, mogą ze sobą współpracować w sposób bardziej lub mniej sformalizowany.

Współpraca organizacji pozarządowych może przyjąć różne formy:

- **Sieć** – najczęściej jest to luźna współpraca, której celem jest przede wszystkim wymiana informacji;
- **Koalicja** – najczęściej jest to współpraca bardziej sformalizowana niż w sieci, a jej członkowie dzielą się nie tylko informacjami, ale również środkami i zasobami;

¹ Główny Urząd Statystyczny, raport pt. „Działalność organizacji non-profit w 2015 roku”, dostępny pod linkiem: https://stat.gov.pl/files/gfx/portalinformacyjny/pl/defaultaktualnosci/5490/12/3/1/dzialalnosc_organizacji_non-profit_w_2015.pdf

- ✚ **Federacja** – najbardziej sformalizowana współpraca, oparta o zasady działania zawarte w statucie oraz innych dokumentach strategicznych. Tworzona jest wokół konkretnego, często dalekosiężnego celu.

Federacja to podmiot posiadający osobowość prawną, zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Sądowym jako związek organizacji pozarządowych. W nazwach federacji można spotkać różne określenia współpracy, takie jak: związek, forum, wspólnota, partnerstwo lub grupa.

Więcej informacji o procedurach i kwestiach prawnych dot. tworzenia i funkcjonowania federacji można znaleźć pod linkiem:

<https://poradnik.ngo.pl/kto-i-po-co-tworzy-federacje-1538574629742>

W Polsce, wśród federacji, można zauważyć 3 typy:

- ✚ **Federacje branżowe** – skupione wokół tej samej tematyki i obszaru problemowego, np. wokół pomocy społecznej - Samarytańska Federacja Organizacji Pozarządowych, czy ekologii - Polska Zielona Sieć;
- ✚ **Federacje terytorialne** - zrzeszające NGO z różnych branż, ale działających i/lub zarejestrowanych na tym samym terenie, np. Federacja Małopolska Pozarządowa, Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych;
- ✚ **Federacje jednolite** – zrzeszające organizacje o podobnej misji i celach oraz opartych na zbieżnych standardach i modelach działania, np. Małopolska Sieć LGD, Federacja Polskich Banków Żywności.

/Zdjęcie ze zbiorów Federacji Małopolska Pozarządowa/

3. Jakie są cele i zadania federacji?

Z doświadczenia działania federacji wynika, iż cele działania parasolowej organizacji uzależnione są od przyczyn powstania Federacji. Wiele związków NGO powstaje z oddolnej potrzeby organizacji członkowskich, jednakże w dobie konkursów grantowych promujących współpracę, nie tak rzadko powodem powstania, są zapisy projektów i wskazane rezultaty.

Z analizy działalności polskich Federacji wynika, że **działają w dwóch kluczowych obszarach**: na rzecz otoczenia oraz dla dobra organizacji członkowskich. Federacje często odpowiadają za reprezentację organizacji członkowskich oraz działania rzecznicze na rzecz stanowienia prawa i procedur dotyczących danego problemu lub działania danej branży. Wspierają również organizacje członkowskie, świadcząc różne usługi m.in. szkoleniowe, doradcze, ułatwiające wymianę informacji oraz realizację wspólnych przedsięwzięć i projektów.

Federacje, jako organizacje parasolowe, zrzeszają niezależne organizacje, co zarówno sprzyja poszerzaniu spektrum działania i budowaniu silnych relacji, ale również może stać się przyczyną trudności i konfliktów interesów.

KORZYŚCI

- kontakty z innymi NGO, w tym o podobnym profilu i/lub z tego samego terenu;
- wzajemna pomoc i wymiana informacji/doświadczeń;
- standaryzacja usług organizacji członkowskich;
- poczucie siły i bezpieczeństwa;
- szersze kanały promocji działalności.

TRUDNOŚCI

- konieczność utrzymania odrębnej organizacji, w szczególności kwestie prawne i finansowe;
- utrzymanie równowagi pomiędzy wspólnym działaniem, a niezależnością członkowskich NGO;
- aktywizacja członkowskich NGO.

Lista wybranych federacji oraz sieci NGO z województwa małopolskiego

Nazwa	Obszar działania	Kontakt
Federacja Małopolska Pozarządowa	Zrzesza organizacje pozarządowe z terenu woj. Małopolskiego, niezależnie od branży i obszaru działania	http://www.malopolskiengo.pl/
Małopolska Sieć NGO	Nieformalna sieć małopolskich organizacji pozarządowych	http://siec.ngo.kolping.pl/
Krakowskie Forum Organizacji Społecznych KraFOS	Zrzesza organizacje pozarządowe z terenu woj. małopolskiego, w szczególności działające w obszarze pomocy społecznej	http://www.krafos.pl/
Samarytańska Federacja Organizacji Pozarządowych	Działa w obszarze szeroko rozumianej pomocy społecznej, edukacji i ratownictwa	http://www.sfop.org.pl
Małopolska Sieć LGD	Związek LGD z terenu woj. małopolskiego	http://lgd.malopolska.pl/